

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Географічний факультет

Кафедра географії України та регіоналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

“29” серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
ГЕОГРАФІЯ БІЗНЕСУ**

вибіркова

Освітньо-професійна Регіональний розвиток і просторове планування
програма

Спеціальність 106 Географія

Галузь знань 10 Природничі науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет географічний

Мова навчання українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «*Географія бізнесу*» **складена відповідно до освітньо-професійної програми «Регіональний розвиток і просторове планування».**

Розробник:

Костащук Володимир Іванович – доцент кафедри географії України та регіоналістики, кандидат географічних наук, доцент.

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Костащук Володимир Іванович – доцент кафедри географії України та регіоналістики, кандидат географічних наук, доцент.

Затверджено на засіданні кафедри географії України та регіоналістики
Протокол № 12/1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Іван КОСТАЩУК

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова навчально-методичної ради _____

(підпис)

Наталя АНДРУСЯК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна розкриває сутність та актуальні проблеми розвитку бізнесу в регіонах України. Акцентується увага на впливові географічних чинників на розвиток бізнесу та його ролі у вирішенні соціально-економічних, екологічних, культурних проблем розвитку регіонів. Значна увага приділяється аналізу географічних чинників, а також просторово-часових аспектів формування та використання економічних ресурсів території в контексті розвитку різних видів бізнесу в регіонах України. Аналізуються географічні передумови розвитку бізнесу в регіонах, його стан та перспективи.

Завдання курсу:

- ✓ розкрити студентам зміст курсу “Географії бізнесу” як окремої дисципліни;
- ✓ проаналізувати суспільно-географічну сутність бізнесу та географічних чинників та його розвитку у вирішенні суспільно-географічних проблем;
- ✓ оволодіти навиками оцінки географічних передумов розвитку різних видів бізнесу в регіонах України;
- ✓ навчити студентів визначати проблемні аспекти розвитку бізнесу та шляхи їх вирішення;
- ✓ набути практичних навичок організації бізнесу із врахуванням географічних чинників в регіонах України;

Результати навчання:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК 1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів, в тому числі міжнародних, що будуть висвітлювати особливості впливу глобалізації на регіони та просторові моделі їх економіки.

ФК 2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи та суспільства, а також причинно-наслідкових зв’язків розвитку та взаємодії природи і суспільства й уміння їх використовувати у професійній, соціальній та педагогічній діяльності;

ФК 4. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер

ландшафтної оболонки та проводити просторовий аналіз поселенських систем на основі кількісних і якісних даних, здійснювати регіональну діагностику на основі територіального планування; ідентифікувати, вимірювати та оцінювати фактори у просторово-часовому континуумі для моделювання траєкторій розвитку міст, регіонів і країн, визначати їх інноваційно-інвестиційний потенціал;

ФК 7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації. Уміння давати комплексну географічну оцінку території за результатами аналізу карт, здатність відображати географічні об'єкти і процеси за допомогою картографічних творів; використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички для розробки та впровадження механізмів територіального менеджменту, районного планування, складання планів та програм соціально-економічного розвитку регіонів.

ФК 9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

ФК 12. Здатність здійснювати педагогічну діяльність та викладати дисципліни професійної підготовки у загальноосвітніх навчальних закладах.

Р01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.

Р02. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.

Р03. Пояснювати особливості організації географічного простору та знати базові уявлення про територіальну організацію суспільства, концепції територіальних структур.

Р04. Аналізувати географічний потенціал території

Р010. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні, а також особливості процесів глобалізації економічного, соціального, політичного, культурного і духовного розвитку людства, головні закономірності розвитку глобальних проблем та глобалістики.

Р012. Розуміти форми, методи і прийоми навчальної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах.

Р014. Вміти збирати, систематизувати, опрацьовувати та аналізувати наукову і технічну інформацію для вирішення географічних завдань.

Р018. Вміти професійно застосовувати географічно-наукові знання і практичні уміння й навички дисциплін фізико- та суспільно-географічно циклу у педагогічній діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати: сутність понять бізнесу та його роль в соціально-економічному розвитку територій; основні форми та види бізнесу, особливості нормативно-правового регулювання бізнесу, вплив географічного середовища на розвиток бізнесу.

вміти: практично використовувати природногеографічні та суспільногеографічні особливості території регіонів України для розвитку бізнесу.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	IV	7	5	150	2	22	11	-	-	86	20	залік

Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми навчальних елементів	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1												
	БІЗНЕС ЯК СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНА КАТЕГОРІЯ												
НЕ 1.1. Тема 1. Суспільно-географічна сутність бізнесу та його види.	10	2	2	-	-	6							
НЕ 1.2 Тема 2. Чинники, принципи та етапи розвитку бізнесу.	10	4	2	-	-	4							
НЕ 1.3 Тема 3. Вплив географічного середовища на розвиток бізнесу.	10	2	2	-	-	6							
НЕ 1.4 Тема 4. Нормативно-правове регулювання розвитку бізнесу України	15	2	-	-	10	3							
Разом за ЗМ1	45	10	6	-	10	19							
Теми лекційних занять	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2												
	ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ												
НЕ 2.1 Тема 1. Природні умови та ресурси регіону як чинник	7	2	1	-	-	4							

розвитку бізнесу та формування бізнес середовища													
НЕ 2.2 Тема 2. Вплив населення і трудових ресурсів на розвиток бізнесу	7	2	1	-	-	4							
НЕ 2.3 Тема 3. Географічні аспекти формування та розвитку виробничого потенціалу	7	2	1	-	-	4							
НЕ 2.4 Тема 4. Географічні аспекти інвестиційної та інноваційної діяльності для розвитку бізнесу.	7	2	2	-	-	3							
НЕ 2.5 Тема 5. Регіональні особливості України та їх вплив на розвиток бізнесу	17	4	-	-	10	3							
Разом за ЗМ 2	45	12	5	-	10	18							
Усього годин	90	22	11	-	20	37							

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1	
Бізнес як суспільно-географічна категорія	
1	Тема 1. Суспільно-географічна сутність бізнесу та його види.
1.1.	Суспільно-географічна сутність «бізнесу» та його роль в розвитку суспільства.
1.2.	Історія розвитку бізнесу в Україні та у світі.
1.3.	Види бізнесу та його основні соціально-економічні функції.
1.4.	Поняття соціальної відповідальності бізнесу.
2.	Тема 2. Чинники, принципи та етапи розвитку бізнесу.
2.1.	Основні чинники розвитку бізнесу.
2.2.	Попит і пропозиція основа розвитку бізнесу.
2.3.	Поняття ціни, витрат та прибутку в бізнесі.
2.4.	Роль державних інституцій в розвитку бізнесу.
3.	Тема 3. Вплив географічного середовища на розвиток бізнесу.
3.1.	Вплив географічних чинників на соціально-економічну ефективність бізнесу.
3.2.	Транспортно-географічне положення як чинник розвитку бізнесу.
3.3.	Соціальна інфраструктура та її вплив на розвиток бізнесу.
4.	Тема 4. Нормативно-правове регулювання розвитку бізнесу України
4.1.	Поняття про державне регулювання бізнесу.
4.2.	Нормативно-правове забезпечення розвитку бізнесу в Україні. Податковий кодекс
4.3.	Бюджетна політика держави та її вплив на бізнес, зв'язок з географічним середовищем.
4.4.	Податки та їх вплив на розвиток бізнесу. Поняття про податкове навантаження на

	бізнес.
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
5.	Тема 1. Природні умови та ресурси регіону як чинник розвитку бізнесу та формування бізнес середовища
5.1.	Мінерально-сировинні ресурси (МСР) території як чинник розвитку бізнесу.
5.2.	Земельні ресурси як чинник розвитку бізнесу.
5.3.	Лісові ресурси як чинник розвитку бізнесу.
5.4.	Водні ресурси території як чинник розвитку бізнесу.
5.5.	Рекреаційно-туристичні ресурси (РТР) території як чинник розвитку бізнесу.
5.6.	Поняття природно-ресурсного потенціалу (ПРП) території та його ефективного використання для розвитку бізнесу.
6.	Тема 2. Вплив населення і трудових ресурсів на розвиток бізнесу
6.1.	Роль населення в розвитку бізнесу.
6.2.	Демографічні чинники розвитку бізнесу.
6.3.	Трудоресурсний потенціал як чинник розвитку бізнесу.
7.	Тема 3. Географічні аспекти формування та розвитку виробничого потенціалу
7.1.	Поняття виробничого потенціалу та особливості його формування в регіоні.
7.2.	Вплив географічного середовища на формування виробничого потенціалу території.
7.3.	Актуальні проблеми формування та використання виробничого потенціалу в Україні.
7.4.	Перспективні напрямки розвитку виробничого потенціалу в Україні
8.	Тема 4. Географічні аспекти інвестиційної та інноваційної діяльності для розвитку бізнесу.
8.1.	Поняття інвестицій та їх роль в формуванні виробничого потенціалу.
8.2.	Види інвестицій та особливості їх залучення для розвитку економіки.
8.3.	Вплив географічного середовища на окупність інвестицій.
9.	Тема 5. Регіональні особливості України та їх вплив на розвиток бізнесу
9.1.	Суспільно-географічні аспекти розвитку бізнесу в Столичному, Волинському та Центральному економічних регіонах
9.2.	Суспільно-географічні аспекти розвитку бізнесу в Карпатському, Подільському та Причорноморському економічних регіонах
9.3.	Суспільно-географічні аспекти розвитку бізнесу в Північно-Східному, Донецькому та Придніпровському економічних регіонах

Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1	<i>Роль бізнесу в розвитку регіонів.</i>	2
1.1.	Оцінити вплив різних видів бізнесдіяльності на економічний розвиток регіонів України	
1.2.	Розкрити галузевої структури бізнесу в регіонах України.	
1.3.	Ефективність бізнесдіяльності в регіонах України	
2	<i>Природні умови та ресурси регіонів як чинник розвитку бізнесу.</i>	2
2.1.	МСР регіонів України та їх використання для розвитку бізнесу	
2.2.	Земельні ресурси регіонів України та їх використання для розвитку бізнесу	
2.3.	Лісові ресурси регіонів України та їх використання для розвитку бізнесу.	
2.4.	Водні ресурси регіонів України та їх використання в розвитку бізнесу	
3	<i>Населення та демографічні процеси в регіонах як чинник розвитку</i>	2

<i>бізнесу.</i>		
3.1.	Вплив населення на розвиток бізнесу в регіонах України	
3.2.	Забезпеченість регіонів України трудовими ресурсами та їх якість	
3.3.	Економічна ефективність використання трудових ресурсів в регіонах України	
4	<i>Інвестиції та інновації як чинник розвитку бізнесу.</i>	3
4.1.	Рівень залучення інвестицій в розвиток економіки регіонів України	
4.2.	Ефективність залучення інвестицій в регіонах України	
4.3.	Галузева структура залучення інвестицій в регіонах України	
5	<i>Регіональні відмінності в розвитку бізнесу України.</i>	3
5.1.	Порівняльно-географічний аналіз ПРП регіонів України	
5.2.	Галузева структура бізнесу в регіонах України	
5.3.	Актуальні проблеми розвитку бізнесу в регіонах України	
Всього		11

Індивідуальні завдання, передбачені робочим навчальним планом

№	Назва теми/ кількість балів/форма контролю	Кількість годин
1	Суспільно-географічна сутність бізнесу. / 10 балів / усна доповідь	10
2	Роль бізнесу в суспільному розвитку України. / 10 балів / усна доповідь	10
3	Основні напрямки розвитку бізнесу в Україні та країнах світу. / 10 балів / усна доповідь	10
4	Основні завдання бізнесу у вирішенні соціально-економічних проблем / 10 балів / усна доповідь	10
5	Особливості бізнесу регіону України (за вибором студента) на сучасному етапі суспільного розвитку. / 10 балів / усна доповідь	10
6	Актуальні проблеми бізнесу в Україні. / 10 балів / усна доповідь	10
7	Нормативно-правове забезпечення розвитку бізнесу в Україні / 10 балів / усна доповідь	10
8	Основні завдання нормативно-правового регулювання бізнесу в Україні та країнах світу. / 10 балів / усна доповідь	10
9	Конституція України - основа розвитку бізнесу. / 10 балів / усна доповідь	10
10	Природні умови та ресурси регіону України (за вибором студента) як чинник розвитку бізнесу. / 10 балів / усна доповідь	10
11	Соціально-демографічні процеси в регіоні (за вибором студента) та їх вплив на розвиток бізнесу. / 10 балів / усна доповідь	10
12	Економічний потенціал регіону (за вибором студента) як чинник розвитку бізнесу. / 10 балів / усна доповідь	10

Студент, за час вивчення курсу, **може** виконати **одне** ІНДЗ. Даний вид навчально-наукової роботи оформляється у вигляді реферативної доповіді яка має розкривати тему дослідження та бути оформлена відповідно до вимог.

Самостійна робота студента

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть год.
1	Тема 1. Суспільно-географічна сутність бізнесу та його види.	Розкрити основні поняття та категорії курсу «Географія бізнесу». <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	6
2	Тема 2. Чинники, принципи та етапи розвитку бізнесу.	Проаналізувати роль бізнесу в розвитку суспільства. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	4
3	Тема 3. Вплив географічного середовища на розвиток бізнесу.	Основні завдання бізнесу в розвитку регіонів України. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	6
4	Тема 4. Нормативно-правове регулювання розвитку бізнесу України	Конституція України – основа розвитку бізнесу. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	3
5	Тема 5. Природні умови та ресурси регіону як чинник розвитку бізнесу та формування бізнес середовища	Мінерально-сировинні ресурси та їх роль в розвитку бізнесу регіонів України. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	4
6	Тема 6. Вплив населення і трудових ресурсів на розвиток бізнесу	Роль населення в розвитку бізнесу. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	4
7	Тема 7. Географічні аспекти формування та розвитку виробничого потенціалу	Роль бізнесу у формуванні виробничого потенціалу регіону. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	4
8	Тема 8. Географічні аспекти інвестиційної та інноваційної діяльності для розвитку бізнесу.	Роль інвестицій та інновацій в розвитку бізнесу. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	3
9	Тема 9. Регіональні особливості України та їх вплив на розвиток бізнесу	Чинники виникнення диспропорцій в розвитку бізнесу в регіонах України. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	3

Методи та освітні технології навчання.

При викладанні використовуються наступні освітні технології: Технологія ситуаційного навчання; Технології навчання у співробітництві; Інформаційні технології.

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесні методи - розповідь-пояснення, бесіда, лекція; наочні методи - ілюстрація, демонстрація; практичні методи: практичні роботи, твори, реферати здобувачів освіти; проблемної ситуації; репродуктивні методи; творчі, проблемно-пошукові методи.

Система контролю та оцінювання

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни

Види та форми контролю. Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента. Формою підсумкового контролю є залік.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є: контрольні модульні роботи з використанням стандартизованих тестів та вправ на логічне мислення; проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів при виконанні практичних робіт з дисципліни ”

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
4	Ставиться у випадку, коли студент вільно володіє методикою виконання практичної роботи. Ґрунтовно складає визначення та сутність основних понять, термінів. Наводить приклади та може обґрунтувати сутність отриманих результатів та їх вплив на стратегічне планування розвитку регіону. Доповнює та уточнює відповіді інших студентів
3	Студент самостійно трансформує визначення основних понять, термінів, які використовуються при виконанні практичної роботи. Володіє в загальних рисах методикою виконання практичної роботи, однак допускає окремі помилки і неточності. За допомогою викладача або ж інших студентів може обґрунтувати сутність отриманих результатів та їх вплив на розвиток стратегічного планування.
2	Практична робота виконана але студент недостатньо володіє термінологією та методологією виконання практичної роботи. При розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів. Не може самостійно розкрити сутність отриманих результатів та їх вплив на стратегічне планування.
1	Студент виконав практичну роботу але не володіє матеріалом, не розуміє теоретичних і практичних питань, допускає грубі помилки, не орієнтується в сутності отриманих результатів.

Індивідуальна траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивченні навчальної дисципліни – участь у неформальній/інформальній освіті

Якщо здобувач освіти отримав знання окрім формальної освіти у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та рішення кафедри (на основі аргументування викладача, що тематика семінарів, вебінарів, воркшопів, тренінгів, у яких взяв участь студент підтверджується сертифікатом, програмою, а також відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо).

Критерії оцінювання результатів навчання (з навчальної дисципліни) на підсумковому контролі

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 балів.

Студент, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати залік і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати залік з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Якщо студент набрав менше 30 балів, він не допускається до складання заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною, з якої складається залік, виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (заліку) – до 40 балів. Якщо студент за власною ініціативою чи бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи – ІНДЗ (фіксовані виступи, реферати, статті, участь в олімпіадах, наукових конференціях тощо), може отримати додатково 20 балів, які також підсумовуються до підсумкової оцінки.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів при складанні заліку

<i>I-II питання (по 15 балів)</i>	<i>III питання 10 балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
13-15	9-10	Ставиться у випадку, коли студент вільно володіє програмним матеріалом курсу в повному обсязі. Ґрунтовно складає визначення та сутність основних понять, термінів. Залучає до відповіді власний досвід, що набутий у процесі науково-дослідницької діяльності. Знає наукові здобутки вчених України та світу. Самостійно розкриває основні терміни та поняття, їх зміст, функції при дослідженні окремих аспектів стратегічного просторового планування. Володіє основними методами та вміє їх використовувати з метою вивчення актуальних проблем стратегічного планування.
10-12	7-8	Студент самостійно трансформує визначення основних понять, термінів, які використовуються при вивченні дисципліни, розкриває їх суть, значення, але в межах навчальних посібників. Студент допускає окремі помилки і неточності, які не впливають на загальний характер відповіді. Програмний матеріал знає добре, відповідь є послідовною.
7-9	5-6	Знання студента завчені з підручника чи навчального посібника, висвітлює їх за допомогою конспекту чи викладача. Недостатньо володіє термінологією. Студент відповідає на поставлене запитання не повністю, при розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів. Допускає значні помилки. Володіє мінімальними знаннями.
4-6	3-4	Студент не володіє матеріалом, не розуміє теоретичних і практичних питань, допускає грубі помилки, не орієнтується в предметі. Може перерахувати основні терміни і поняття курсу.

1-3	1-2	Студент не орієнтується в предметі, допускає грубі помилки та не може в повній мірі розкрити сутність основних термінів та понять.
-----	-----	--

Критерії підсумкового оцінювання з дисципліни

Оцінювання в системі <i>ECTS</i>	Оцінка за національною шкалою	Рейтингова оцінка з дисципліни	Критерії оцінювання
А	«Відмінно»	90-100	Ставиться у випадку, коли студент вільно володіє програмним матеріалом курсу в повному обсязі. Ґрунтовно складає визначення та сутність основних понять, термінів з курсу. Залучає до відповіді власний досвід, що набутий у процесі науково-дослідницької діяльності. Знає наукові здобутки вчених України та світу. Виконав і успішно здав всі практичні роботи.
В	«Добре»	80-89	Студент самостійно трансформує визначення основних понять, термінів, які використовуються при вивченні дисципліни, розкриває їх суть, значення, але в межах навчальних посібників. Володіє методикою та розкриває основні принципи стратегічного планування. Оцінка „добре” відрізняється від оцінки “відмінно” тим, що студент допускає окремі помилки і неточності, які не впливають на загальний характер відповіді. Програмний матеріал знає добре, відповідь є послідовною. Студентом здані всі практичні роботи.
С	«Добре»	70-89	Відрізняється від „В” тим, що студент допускає більше неточностей у відповіді, потребує додаткових питань для уточнення тих чи інших питань. Здано не менше 75 % від всіх практичних робіт.
Д	«Задовільно»	60-69	Знання студента завчені з підручника чи навчального посібника, висвітлює їх за допомогою конспекту чи викладача. Недостатньо володіє термінологією та методами планування. Студент відповідає на поставлене запитання не повністю, при розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів. Допускає значні помилки. Володіє мінімальними знаннями. Виконав більшу частину практичних робіт.
Е	«Задовільно»	50-59	Відрізняється від оцінки „ D” тим що студент допускає більш суттєві помилки під час відповіді. На більшу частину питань відповідає завченими з підручника фразами, потребує уточнених питань. Виконав не менше ½ практичних робіт
FX	„Незадовільно”	35-49	Студент не володіє матеріалом, не розуміє теоретичних і практичних питань, допускає грубі помилки, не орієнтується в предметі,

			виконав менше 50% практичних робіт, потребує подальшої роботи над засвоєнням основних положень предмету.
F		1-34	Студент не орієнтується в предметі, не виконав жодної практичної роботи, потребує подальшої роботи над засвоєнням основних положень предмету.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

<i>Рейтингова оцінка з дисципліни</i>	<i>Оцінювання в системі ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Залік за національною шкалою</i>
90-100	A	5 (відмінно)	Зараховано
80-89	B	4 (добре)	
70-79	C	4 (добре)	
60-69	D	3 (задовільно)	
50-59	E	3 (задовільно)	
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Не зараховано
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	

Для здійснення контролю знань студентів викладач заповнює журнал, де вказуються оцінки за кожний навчальний елемент. Журнал зберігається у викладача. За модулями заповнюються відомості рубіжного контролю, які подаються і зберігаються на кафедрі.

Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни.

1. Суспільно-географічна сутність «бізнесу» та його роль в розвитку суспільства.
2. Історія розвитку бізнесу в Україні та у світі.
3. Види бізнесу та його основні соціально-економічні функції.
4. Поняття соціальної відповідальності бізнесу.
5. Основні чинники розвитку бізнесу.
6. Попит і пропозиція основа розвитку бізнесу.
7. Поняття ціни, витрат та прибутку в бізнесі.
8. Роль державних інституцій в розвитку бізнесу.
9. Роль географічного середовища в розвитку бізнесу.
10. Вплив географічних чинників на соціально-економічну ефективність бізнесу.
11. Транспортно-географічне положення як чинник розвитку бізнесу.
12. Соціальна інфраструктура та її вплив на розвиток бізнесу.
13. Поняття про державне регулювання бізнесу.
14. Прямі та непрямі методи впливу держави на бізнес.
15. Нормативно-правове забезпечення розвитку бізнесу в Україні.
16. Податковий кодекс як чинник розвитку бізнесу.
16. Бюджетна політика держави та її вплив на бізнес, зв'язок з географічним середовищем.
17. Податки та їх вплив на розвиток бізнесу. Поняття про податкове навантаження на бізнес.
18. Мінерально-сировинні ресурси (МСР) території як чинник розвитку бізнесу.
19. Основні напрямки використання МСР для розвитку бізнесу.
20. Основні чинники ефективності бізнесу при використанні МСР.

21. Земельні ресурси як чинник розвитку бізнесу.
22. Основні напрямки використання земельних ресурсів для розвитку бізнесу.
23. Основні чинники ефективності бізнесу при використанні земельних ресурсів.
24. Лісові ресурси як чинник розвитку бізнесу.
25. Основні напрямки використання лісових ресурсів для розвитку бізнесу.
26. Основні чинники ефективності бізнесу при використанні лісових ресурсів.
27. Водні ресурси території як чинник розвитку бізнесу.
28. Основні напрямки використання водних ресурсів для розвитку бізнесу.
29. Основні чинники ефективності бізнесу при використанні водних ресурсів.
30. Рекреаційно-туристичні ресурси (РТР) території як чинник розвитку бізнесу.
31. Основні напрямки використання РТР для розвитку бізнесу.
32. Основні чинники ефективності бізнесу при використанні РТР.
33. Поняття природно-ресурсного потенціалу (ПРП) території та його ефективного використання для розвитку бізнесу.
34. Лімітуючі чинники використання ПРП регіону як основа сталого розвитку.
35. Роль населення в розвитку бізнесу.
36. Демографічні чинники розвитку бізнесу.
37. Трудоресурсний потенціал як чинник розвитку бізнесу.
38. Поняття виробничого потенціалу та особливості його формування в регіоні.
39. Вплив географічного середовища на формування виробничого потенціалу території.
40. Поняття інвестицій та їх роль в формуванні виробничого потенціалу.
41. Вплив географічного середовища на окупність інвестицій.
42. Суспільно-географічні аспекти розвитку бізнесу в Столичному економічному регіоні.
43. Суспільно-географічні аспекти розвитку бізнесу в Карпатському економічному регіоні.
44. Суспільно-географічні аспекти розвитку бізнесу в Подільському економічному регіоні.
45. Суспільно-географічні аспекти розвитку бізнесу в Волинському економічному регіоні.
46. Суспільно-географічні аспекти розвитку бізнесу в Центральному економічному регіоні.
47. Суспільно-географічні аспекти розвитку бізнесу в Причорноморському економічному регіоні.
48. Суспільно-географічні аспекти розвитку бізнесу в Північно-Східному економічному регіоні.
49. Суспільно-географічні аспекти розвитку бізнесу в Придніпровському економічному регіоні.
50. Суспільно-географічні аспекти розвитку бізнесу в Донецькому економічному регіоні.
51. Основні напрямки розвитку бізнесу в Україні та країнах світу.
52. Основні завдання бізнесу у вирішенні соціально-економічних проблем.
53. Актуальні проблеми бізнесу в Україні.
54. Основні завдання нормативно-правового регулювання бізнесу в Україні та країнах світу.
55. Конституція України - основа розвитку бізнесу.
56. Актуальні проблеми формування та використання виробничого потенціалу в Україні.
57. Перспективні напрямки розвитку виробничого потенціалу в Україні

Рекомендована література **Фахова (основна)**

1. Богославець О. Г. Методологічні аспекти формування міжрегіональної та

внутрішньорегіональної інтеграції / О. Г. Богославець // Регіональний розвиток України: проблеми та перспективи: [у 2-х ч.]. – К.: КНЕУ, 2011. – Ч. 1. – С. 295-301.

2. Бойчик І.М. Економіка підприємств : навч посібник / І. М. Бойчик, П. С. Харів, М. І. Хопчан. – Львів: В-во «Сполом». – 2009. – 212 с.

3. Захарченко В.І. Трансформаційні процеси у промислових територіальних системах України : монографія / В.І. Захарченко. - Вінниця : Гіпаніс, 2004. - 547 с.

4. Мазур А. Г. Просторові аспекти розвитку регіональних економічних систем / А. Г. Мазур, С. А. Мазур // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія : економічні науки. – 2014. – № 1. – С. 26–32.

5. Олійник Я.Б. Економіко-екологічні проблеми територіальної організації виробництва і природокористування / Я.Б. Олійник. - К. : Лібра, 1996. - 208 с.

6. Онищенко В. О. Організація виробництва : навч. посібник / В. О. Онищенко, О. В. Редкін. – К.: Лібра, 2012. – 672 с.

7. Рогач О. Багатонаціональні підприємства: підручник. Київ, 2019, 385 с.

8. Рогач О. І. Теорія міжнародного бізнесу: від народження до сьогодення / О. І. Рогач. // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 138. КНУ ІМВ. – 2019. – С. 22–25.

9. Рогач О. І. Глобальна економіка / О. І. Рогач, В. Є. Намонюк, О. В. Підчоса. – Київ: ІМВ КНУ, 2020. – 171 с.

10. Фащевський М. І. Методологічні засади територіальної організації господарства / М. І. Фащевський // Територіальна організація суспільства: розуміння категорії. Матеріали теоретико-методологічного семінару (Київ, 4-11 бер. 2010 р.). – К., 2010. – Вип. 1. – С. 15–18.

Допоміжна

1. Географія України (матеріали для практик. і семінар, занять та вказівки до їх виконання) / [за ред. проф. Я. Жупанського і доц. І. Пушкара]. - Т., 1997. - 402 с.

2. Іщук С.І. Географія промислових комплексів / С.І. Іщук.- К. : ВШОЛ, 1993. - 135 с.

3. Костащук В.І. Мінерально-сировинні ресурси: сучасний стан та перспективи використання: монографія / Клавдія Кілінська, Володимир Костащук. – Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. - 184 с.

4. Костащук В.І. Оцінка структури та тенденції зайнятості населення України в умовах трансформаційних змін / В.І. Костащук, В.Н. Підгірна, О.М. Данілова // Економіка та суспільство. Електронний журнал. Випуск №40. – 2022.

5. Костащук В.І. Соціально-економічні передумови формування конкурентних переваг розвитку міжнародного туризму в регіоні (на прикладі Одеської області) / Костащук В.І., Смик О.С. // Молодий вчений. № 12 (112) грудень 2022 р. – С.92-99

6. Ліпкан В. А. Основи терорології (синергетична теорія тероризму) / В. А. Ліпкан. – К. : КНТ, 2006. – 84 с.

7. Лісовський С. А. Основи сталого (збалансованого) економічного, соціального, екологічного розвитку : Монографія./ Інститут географії НАН України / Л.Г. Руденко (наук ред.) – Житомир : Полісся, 2007. – 108 с.

8. Макар Ю. І. Україна у міжнародних організаціях : навч. пос./ Ю. І. Макар. – К. : Професіонал, 2010. – 458с.

9. Маруняк Є. О. Глобалізація та її вплив на розвиток регіонів України – К.: Реферат, 2007. – 224 с.

10. Мезенцева Н. І., Мезенцев К. В. Науково-дослідний практикум з суспільної географії: Навчально-методичне видання. – К. : ДП «Прінт Сервіс», 2014 – 47 с.

11. Продуктивні сили економічних районів України / [за ред. Б.М. Данилишина]. - К.: Нічлава, 2000. - 520 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. Офіційний сайт міністерства закордонних справ України <https://mfa.gov.ua/>

3. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України імені М.В. Птухи <http://www.idss.org.ua>
4. Організація Об'єднаних Націй (ООН) <http://www.un.org/en/index.html>
5. Представництво ООН в Україні <http://www.un.org.ua/ua/>
6. Організація ООН з питань освіти, науки і культури <http://en.unesco.org/>
7. Міжнародна організація праці <http://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm>
8. Всесвітня організація з охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
9. Представництво ВООЗ в Україні <http://www.euro.who.int/en/countries/ukraine>
10. Світовий банк <http://www.worldbank.org/>
11. Євростат <http://ec.europa.eu/eurostat>

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладача і студента) під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями й об'єктивно оцінені викладачем (або інше ваше бачення). Основою для дотримання принципів академічної доброчесності в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича є Закони України а також «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»; «Правила академічної доброчесності Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»; «Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича». Детальніше із зазначеними нормативно-правовими документами можна ознайомитись за посиланням: <https://www.chnu.edu.ua/universitytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>